

KONGSVINGER KOMMUNE

SKAL BEHANDLES I Utvalg	Møtedato	Saksnr
Formannskap	05.06.2024	049/24
Kommunestyret	13.06.2024	043/24

Saksbeh.:	Hilde Nygaard	Arkiv: 23/2063	Arkivsaknr.: K1-130
-----------	---------------	-------------------	------------------------

Innlandsstrategien 2024-2028 - uttalelse fra Kongsvinger kommune

Vedlegg:

Innlandsstrategien 2024–2028 – høring

Kommunedirektørens INNSTILLING

1. Innlandsstrategien er basert på et godt oppdatert kunnskapsgrunnlag som på en god måte fanger opp den samfunnsutviklingen og endringer som påvirker Innlandet.
2. Kongsvinger kommune støtter at både visjon, utviklingsmålene og de tverrfaglige satsingsområdene videreføres.
3. Kongsvinger kommune støtter også at man i strategiarbeidet i kommende periode bygger på de tre nylige vedtatte regionale planene og at man begrenser antall nye regionale planer.
4. Kongsvinger kommune støtter imidlertid at det utarbeides
 - en ny regional plan for samferdsel med de innspill som fremkommer i selve saken
 - ny næringsstrategi
 - en energiutredning.
5. Kongsvinger kommune mener det bør vurderes om det istedenfor en regional plan for forsvarsindustrien og økt nordisk samarbeid med aktørene i forsvars- og sikkerhetsindustrien heller bør lage en regional strategi som bygger på Regional plan for samfunnssikkerhet og Forsvarets langtidsplan som nylig ble lagt fram
6. Saken oversendes Innlandet fylkeskommune som Kongsvinger kommunes uttalelse til Innlandsstrategien 2024-2028

13.06.2024 Kommunestyret

Votering:

Enstemmig vedtatt.

KS - 043/24 Vedtak

1. Innlandsstrategien er basert på et godt oppdatert kunnskapsgrunnlag som på en god måte fanger opp den samfunnsutviklingen og endringer som påvirker Innlandet.
2. Kongsvinger kommune støtter at både visjon, utviklingsmålene og de tverrfaglige satsingsområdene videreføres.
3. Kongsvinger kommune støtter også at man i strategiarbeidet i kommende periode bygger på de tre nylige vedtatte regionale planene og at man begrenser antall nye regionale planer.
4. Kongsvinger kommune støtter imidlertid at det utarbeides
 - en ny regional plan for samferdsel med de innspill som fremkommer i selve saken
 - ny næringsstrategi
 - en energiutredning.
5. Kongsvinger kommune mener det bør vurderes om det istedenfor en regional plan for forsvarsindustrien og økt nordisk samarbeid med aktørene i forsvars- og sikkerhetsindustrien heller bør lage en regional strategi som bygger på Regional plan for samfunnssikkerhet og Forsvarets langtidsplan som nylig ble lagt fram
6. Saken oversendes Innlandet fylkeskommune som Kongsvinger kommunes uttalelse til Innlandsstrategien 2024-2028

05.06.2024 Formannskap

Votering:

Enstemmig vedtatt.

FS - 049/24 Vedtak

1. Innlandsstrategien er basert på et godt oppdatert kunnskapsgrunnlag som på en god måte fanger opp den samfunnsutviklingen og endringer som påvirker Innlandet.
2. Kongsvinger kommune støtter at både visjon, utviklingsmålene og de tverrfaglige satsingsområdene videreføres.
3. Kongsvinger kommune støtter også at man i strategiarbeidet i kommende periode bygger på de tre nylige vedtatte regionale planene og at man begrenser antall nye regionale planer.
4. Kongsvinger kommune støtter imidlertid at det utarbeides
 - en ny regional plan for samferdsel med de innspill som fremkommer i selve saken
 - ny næringsstrategi
 - en energiutredning.
5. Kongsvinger kommune mener det bør vurderes om det istedenfor en regional plan for forsvarsindustrien og økt nordisk samarbeid med aktørene i forsvars- og sikkerhetsindustrien heller bør lage en regional strategi som bygger på Regional plan for samfunnssikkerhet og Forsvarets langtidsplan som nylig ble lagt fram
6. Saken oversendes Innlandet fylkeskommune som Kongsvinger kommunes uttalelse til Innlandsstrategien 2024-2028

Saksopplysninger

Bakgrunn

Innlandet fylkeskommune har sendt utkast til Innlandsstrategi 2024-2028 på høring, med høringsfrist 1. juli 2024. Denne saken dreier seg om Kongsvinger kommunes uttalelse knyttet til forslaget.

Innlandsstrategien er Innlandets regionale planstrategi. Innlandsstrategien gir retning og

viser prioritert politikk for Innlandssamfunnet i perioden 2024-2028. Innlandsstrategien redegjør for regionale utviklingstrekk og utfordringer, vurderer utviklingsmuligheter og tar stilling til langsiktige utviklingsmål.

Arbeidet med regional planstrategi skal stimulere til politisk debatt om viktige utfordringer og utviklingsmuligheter for Innlandet og om hvilke spørsmål som det er viktig å prioritere for å fremme ønsket utvikling i regionen. Planstrategien skal også avklare behov for eventuelle nye regionale planer/strategier som skal utarbeides.

Det er i forarbeidet gitt tydelig politisk signal om at dagens Innlandsstrategi skal være gjenkjennbar og at medvirkningsprosessen skal være moderat. Det ble gjennom vedtaket i 2020 vedtatt å utarbeide tre nye regionale planer som alle ble vedtatt i 2023:

- Regional plan for det inkluderende Innlandet
- Regional plan for klima, energi og miljø
- Regional plan samfunnssikkerhet

Disse regionale planene har langsiktig perspektiv fram mot 2030/2035, og er også lagt til grunn for revidering av Innlandsstrategien 2024-2028.

Det ble våren 2023 gjennomført fire store medvirkningskonferanser for å få innspill til strategisk viktige tema i nytt kunnskapsgrunnlag. Formålet var å få innspill fra kommunene, frivillige organisasjoner, næringsliv og næringslivets organisasjoner, og spesielt de unge i Innlandet. Ungdom fra innlandet har deltatt med hovedinnledning i de fire brede medvirkningskonferansene.

Det har også vært medvirkning fra interkommunale politiske råd i perioden februar-april 2024, som har gitt gode innspill. Det er samtidig et mål å få til sammenheng/ felles retning mellom ny innlandsstrategi og rådenes egne strategier/handlingsprogram for perioden 2024-2028. Det legges opp til to dialogmøter med alle interkommunale politiske råd. Det andre møtet vil bli gjennomført i høringsperioden, og vil ha fokus på rådenes strategier.

Kunnskapsgrunnlag

Som et sentralt grunnlag for den nye Innlandsstrategien er det utarbeidet et oppdatert [kunnskapsgrunnlag](#).

Kunnskapsgrunnlag er bygget på seks overordnede temaer:

- Sosial bærekraft
- Miljømessig bærekraft
- Økonomisk bærekraft
- Samfunnssikkerhet
- Samarbeid og demokrati
- Folkehelseoversikten

Den tematiske inndelingen er valgt fordi den fremhever de tre dimensjonene i FNs bærekraftsmål: sosial bærekraft, økonomisk bærekraft og miljømessig bærekraft. Temaet samfunnssikkerhet fremheves som følge av den sikkerhetspolitiske situasjon og nødvendigheten av god beredskap. Folkehelseoversikten er lovpålagt og fremheves som et eget kapittel. Samarbeid er en forutsetning for all utvikling: Å forsterke og videreutvikle samhandling, nettverk og partnerskap på ulike arenaer er viktig for å skape bærekraftig utvikling.

Visjon og langsiktige utviklingsmål

Visjon om *Innlandets eventyrlige muligheter* er foreslått videreført for perioden 2024-2028. Et fylke med sterke røtter og store drømmer, med mål om å ha en ledende posisjon innen

teknologi, industri, landbruk og reiseliv.

For å realisere eventyrlige muligheter i Innlandet ble det i Innlandsstrategien 2020-2024 satt følgende langsiktige utviklingsmål, som også foreslås videreført:

- Bærekraftig ressursforvaltning som gir utvikling og nye arbeidsplasser
- Levende lokalsamfunn med bærekraftige byer, tettsteder og bygder
- At aktører i fylket vårt får større nasjonal betydning og synlighet.

De fire satsingsområdene *Innbyggere, Innovasjon, Inkludering og Infrastruktur* er tverrfaglige satsinger som står fast også i forslag til Innlandsstrategi 2024-2028. Disse er utdypet og presisert i henhold til ny kunnskap og nye nasjonale rammebetingelser.

Sentrale tema knyttet til det som er nytt er:

- Natur og artsmangfold. Naturen og artsmangfoldet i Innlandet er stort, og har en egenverdi utover menneskelig opplevelse og ressurstilknytning. Det er utarbeidet et areal- og naturregnskap for Innlandet som gir oversikt over dagens arealbruk og arealreserver. Vil være et viktig verktøy for kommunene i framtidig arealplanlegging, og vil kunne stimulere til mer bærekraftig arealbruk og et forsterket interkommunalt plansamarbeid.
- Forsvar og beredskap. Innlandet er et viktig forsvarsfylke. Hæren, Heimevernet og Cyberforsvaret sin virksomhet i fylket må utvikles videre for å sikre framtidig nasjonal sikkerhet og bidrag i internasjonale militære oppdrag. Forsvarets lokalisering, sammen med lokal matforsyning i Innlandet, utgjør en viktig infrastruktur både for regional og nasjonal beredskap.
- Kraftforsyning og strømmettet. Norge er i ferd med å gå fra å ha et overskudd i kraft og nettkapasitet til å ha et underskudd. Det er forventet et underskudd i energibalansen i hele landet fra 2027. Kraftløftet er et samarbeid mellom LO, NHO og regjeringen for å sikre økt krafttilgang raskere.
- Kompetanse og arbeidskraft Andelen av den yrkesaktive delen av befolkningen med universitet/høyskole er lav i Innlandet sammenlignet med landsgjennomsnittet. Godt tilrettelagte utdanningsløp for voksne i hele Innlandet blir viktig framover. Samtidig er det nødvendig at vi kan sikre nok og relevant kompetanse i både offentlige og private virksomheter.
- Mangfoldig og inkluderende arbeidsliv Om lag 1/3 av innbyggerne i yrkesaktiv alder står utenfor arbeidslivet. Et velutviklet og inkluderende arbeidsliv med plass for alle er nøkkelen til inkludering. Med dette vil det også følge en sosial og økonomisk trygghet.
- By- og regionsenterstrukturen Attraktive byer og regionsentre er viktig for innbyggere, næringsliv og besøkende. Regionsentrene og omkringliggende kommunesentre og bygder er gjensidig avhengig av hverandre. Det pekes på behovet for å forsterke regionsentrene og interaksjonen med de mindre omkringliggende lokalsamfunn. Sterke regionsentre er nødvendig for et godt tjeneste- og utdanningstilbud, og et robust og variert kultur- og næringsliv. Det gir grunnlag for utvikling av regionalt samarbeid, nyskaping, vekst og utvikling i hele Innlandet.

Styringsdokumenter for perioden 2024-2028

De tre regionale planene fra 2023 foreslås videreført i perioden. De er alle tverrfaglige brede planer som også er aktuelle for perioden 2024-2028. Flere strategier som er forankret i disse planene skal utarbeides/er utarbeidet..

Regional plan for det inkluderende Innlandet

- Kompetansestrategi for Innlandet
- Strategi for fleksibel og desentralisert høyere utdanning

- Livskvalitetsstrategi for Innlandet
- Frivillighetsstrategi for Innlandet
- Innlandet universelt utformet 2023

Regional plan for samfunnstryggleik: Ingen nye strategier er foreslått som følge av planen. Planen støtter opp om

- Innlandsporteføljen
- Energistrategi (utredning)
- Pågående arbeid med godsstrategi og kommunale jordvernstrategier.

Regional plan for klima energi og miljø

- Reiselivsstrategi for Innlandet
- Innlandsporteføljen
- Energistrategi (utredning)

Proessen har så langt ikke avdekket behov for nye regionale planer for perioden.

Det ble i møtet i fylkestinget i april stilt spørsmål om muligheten for en regional plan for forsvarsindustrien og økt nordisk samarbeid for aktørene i forsvars- og sikkerhetsindustrien i Innlandet bør knyttes til arbeidsprosessen med Innlandsstrategien. En eventuell regional plan eller regional strategi bør bygge på Regional plan for samfunnssikkerhet og Forsvarets langtidspan som nylig ble lagt frem. Høringen kan da avklare dette nærmere.

Det er gjennom foreslått en ny Samferdselsstrategi for Innlandet for perioden 2024-2028. Ny samferdselsstrategi skal være på et overordnet nivå, og være grunnlag for samspill med staten i arbeidet med Nasjonal transportplan. Mobilitetsstrategi for Innlandet 2021-2030, Handlingsprogram for fylkesveg (revideres i 2024/2025) og Handlingsplan for fylkeskommunens kollektivtransport (vedtatt 2022) forutsetts lagt til grunn for dette arbeidet. Det samme gjelder godstransport-strategi for Innlandet. En samferdselsstrategi bør i tillegg ha beredskap som tema og skal følge opp aktuelle regionale planer.

Det er også gjort en vurdering av planporteføljen fra tidligere Hedmark og Oppland fylkeskommuner, og flere planer er foreslått opphevet da de erstattes av nye regionale planer/strategier. Flere av de regionale planene som foreslås videreført er interregionale planer for Innlandet samarbeider med andre fylker.

Vurdering

Innlandsstrategien er basert på et godt oppdatert kunnskapsgrunnlag som på en god måte fanger opp den samfunnsutviklingen og endringer som påvirker Innlandet. Det er også tema som kommunen kjenner seg igjen i og som speiles i kunnskapsgrunnlaget som legges til grunn for arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel.

Langsiktig strategisk arbeid må ha en lengre tidshorisont enn fire år. Kommunedirektøren støtter derfor at både visjon, utviklingsmålene og de tverrfaglige satsingsområdene videreføres.

Kommunedirektøren støtter også at det i strategiarbeidet i kommende periode bygger på de tre nylige vedtatte regionale planene og jobber videre med strategiene som ligger til disse, og at antall nye regionale planer begrenses. De strategiene som er beskrevet møter på en god måte de utfordringer og muligheter som ligger i det oppdaterte kunnskapsgrunnlaget.

Kommunedirektøren støtter imidlertid at det lages en ny regional plan for samferdsel som

grunnlag for samspill med staten i arbeidet med Nasjonal transportplan. Innlandet har viktige forbindelser på tvers av fylkesgrenser og landegrenser, og dette med grensekryssende transport både innad i Norge og ut av landet må være et viktig tema i denne samferdselsstrategien. Dette gjelder på veg, men kanskje enda viktigere for jernbane. Her bør det ikke bare sees på strategier knyttet til investeringer, men også takstsamarbeid og styrking av pendling med grønn mobilitet på tvers av fylkesgrenser. Og behovet for å skape gode nasjonale forbindelser mot Sverige og kontinentet. Samferdselsstrategien bør også speile situasjonen knyttet til samfunnsikkerhet og beredskap. Kommunedirektøren støtter at denne strategien også skal inkludere en strategi for satsing på sykkel, gange og kollektivtransport.

Innlandsstrategien er litt uklar på behovet for nye strategier da det i saksdokumentet står at det er behov for én ny strategi – mens det i selve strategien står at styringsgruppa anbefaler at det i tillegg til samferdselsstrategien skal utarbeides ny næringsstrategi, en energiutredning og ny reiselivsstrategi. De to første er spesielt viktige i forhold til utfordringer som Kongsvingerregionen står overfor, og er viktig at gjennomføres.

Kommunedirektøren forstår spørsmålet som ble reist i fylkestinget knyttet til behovet for en regional plan for forsvarsindustrien og økt nordisk samarbeid med aktørene i forsvars- og sikkerhetsindustrien. Kommunedirektøren er imidlertid usikker på om det er en regional plan som er svaret på dette, og at man heller burde få fram en regional strategi som bygger på Regional plan for samfunnsikkerhet og Forsvarets langtidsplan som nylig ble lagt fram.

Juridiske vurdering og konsekvenser:

Ikke relevant

Økonomiske vurdering og konsekvenser:

Ikke relevant

Klima og miljømessige vurderinger og konsekvenser:

Forslag til Innlandsstrategi 2024-2028 er tuftet på alle tre bærekraftsdimensjonen i FN sine 17 bærekraftsmål. Bærekraftsmålene er konkretisert for hver av de fire innsatsområdene.

Folkehelsemessige vurderinger og konsekvenser:

Kunnskapsgrunnlaget inkluderer en oppdatert folkehelseoversikt.

Medvirkningsråd og medbestemmelse:

Arbeidet med Innlandsstrategien har hatt prosesser med de fylkeskommunale rådene. Kommunen har vært invitert til medvirkningskonferanser for å komme med innspill til strategisk viktige tema i kunnskapsgrunnlaget.

Konklusjon og oppsummering

Innlandsstrategien er basert på et godt oppdatert kunnskapsgrunnlag som på en god måte fanger opp den samfunnsutviklingen og endringer som påvirker Innlandet. Det er også tema som Kongsvinger kommune kjenner seg igjen i og som speiles i kommunens kunnskapsgrunnlag som legges til grunn for arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel.

Kommunedirektøren støtter at både visjon, utviklingsmålene og de tverrfaglige satsingsområdene videreføres. De møter på en god måte de utfordringer og muligheter som ligger i det oppdaterte kunnskapsgrunnlaget. Kommunedirektøren støtter også at man i strategiarbeidet i kommende periode bygger på de tre nylige vedtatte regionale planene og at man begrenser antall nye regionale planer

Kommunedirektøren støtter at det lages en ny regional plan for samferdsel som grunnlag

for samspill med staten i arbeidet med Nasjonal transportplan. Kommunedirektøren støtter også forslaget om ny næringsstrategi og en energiutredning.

Kommunedirektøren forstår spørsmålet som ble reist i fylkestinget knyttet til behovet for en regional plan for forsvarsindustrien og økt nordisk samarbeid med aktørene i forsvars- og sikkerhetsindustrien. Kommunedirektøren er imidlertid usikker på om det er en regional plan som er svaret på dette, og at man heller burde få fram en regional strategi som bygger på Regional plan for samfunnsikkerhet og Forsvarets langtidsplan som nylig ble lagt fram.